

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/191/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118384331
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6118384331.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu H. banka J., a. s., so sídlom W., U. XX, O.: XX XXX XXX proti žalovanému O. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX J. Q., U. XX, o zaplatenie 3.942,76 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13Csp/166/2018-74 zo dňa 16. 05. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania, **p o t v r d z u j e** ;

II. vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.942,76 € s príslušenstvom, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

III. Nariaďuje súdu prvej inštancie opravu záhlavia rozsudku v označení dátumu narodenia žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.942,76 € s príslušenstvom a v súdom určenej lehote, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v súdom určenej lehote. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 3.942,76 € s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu J. J., a. s., dňa 24. 08. 2016 uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4.000,- €, ktoré sa žalovaný s úrokmi zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver s príslušenstvom bol povinný splatiť do 20. 08. 2024. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, a preto žalobca na základe vyhlásenia predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 13. 02. 2018. Pohľadávka žalobcu ku dňu predčasného zosplatnenia predstavovala na istine 3.942,76 € (poskytnutý úver 4.000,- € mínus úhrady na istinu do dňa zosplatnenia 57,24 €), na úrokoch 536,57 € (dohodnutý úrok, ktorý bol žalovaný povinný splatiť v rámci splátok úveru do predčasného zosplatnenia), zmluvného úroku od zosplatnenia vo výške 10, 79 % ročne z dlžnej istiny a úroku z omeškania 5 % z dlžnej istiny a zmluvných úrokoch po zosplatnení, t. j. od 14. 02. 2018 do zaplatenia.

2. Okresný súd medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným uzavretú zmluvu považoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, podrobil ju kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok a po preskúmaní zmluvy skonštatoval, že zmluva má písomnú formu, obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. a nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by bolo možné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 zák. č. 129/2010 Z. z. V konaní nebol predložený žiaden

dôkaz, ktorý by preukazoval, že žalovaný si svoju povinnosť vrátiť poskytnutý úver riadne a včas splnil, žalovaný výšku dlhu nerozporoval, a preto súd žalobe vyhovel v časti dlžnej istiny úveru v sume 3.942,76 € a kapitalizovaných zmluvných úrokov do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v sume 536,57 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z prisúdenej istiny od 14. 02. 2018 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobu teda zamietol v časti zmluvných úrokov 10,79 % ročne z istiny po zosplatnení úveru, t. j. od 14. 02. 2018. Po vykonaní dokazovania dospel k právnomu záveru, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo/143/1998, uznesenie ÚS SR IV 476/2012 z 18. 09. 2012), pričom poukázal aj na aktuálnu rozhodovaciu prax odvolacích súdov, napr. Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/174/2018 z 29. 04. 2019 a sp.zn. 1Co/19/2019 z 11. 04. 2019, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/74/2018 z 25. 09. 2018. Okresný súd mal za to, že úver v súdnej veci je odplatným právnym úkonom, z ust. § 497 Obchodného zákonníka nevyplýva úverové obdobie ako podstatná náležitosť zmluvy, ak si však zmluvné strany dohodnú úverové obdobie, zákon umožňuje veriteľovi na určitú dobu do dohodnutej splatnosti poskytnúť úver a žiadať za to dohodnuté úroky. Ak dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do splatnosti úveru nevráti a zmluvné strany sa na tom dohodnú (§ 565 OZ), má veriteľ právo splatnosť úveru posunúť. Za čas po splatnosti úveru však patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. (§ 517 ods. 2 OZ). Niet kogentnej právnej úpravy podľa názoru okresného súdu, podľa ktorej by mal dlžník povinnosť platiť zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania aj po dobe splatnosti úveru. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru zo strany veriteľa zmluva zaniká a úroky majú akcesorickú povahu k hlavnému záväzku, preto ich nemožno od dlžníka žiadať za obdobie po zániku zmluvy.

3. Okresný súd žalobu zamietol aj v časti úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo zmluvných úrokov od 14. 02. 2018 do zaplatenia, mal za to, že úroky sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 OZ) a podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvom pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania, je zrejmé, že takáto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku, ale nie na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky. Na podporu svojho právneho záveru poukázal na niektoré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, napr. Krajského súdu Prešov sp.zn. 21Co/7/2018 z 24. 04. 2018 a sp. zn. 7Co/174/2018, sp. zn. 22Co/40/2017 zo dňa 19. 12. 2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/362/2017 zo dňa 24. 01. 2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/138/2017 z 23. 05. 2017 a 14Co/74/2018 z 25. 09. 2018. Na základe uvedeného okresný súd konštatoval, že zmluvné strany síce majú možnosť dohodnúť sa, že zmluvné úroky sa stanú súčasťou istiny, v prípade spotrebiteľských vzťahov je však nutné vyhodnotiť platnosť, resp. neplatnosť takejto dohody v prospech spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 OZ), a preto dohody, prípadne iné zmluvné dojednania, podľa ktorých by mal spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania platiť aj ďalšie sankcie po splatnosti pohľadávky, teda úroky z omeškania aj z úrokov, spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a sú s poukazom na § 54 ods. 1 a § 53 ods. 1 a 5 OZ neprijateľné a tým absolútne neplatné.

4. Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 151 CSP, § 1 ods. 2 veta prvá, § 2 písm. d/, § 9 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 1 ods. 8 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, podľa § 52 ods. 1, 3 a 4, § 52 ods. 2, § 54 ods. 1, 2, § 121 ods. 3, § 565 OZ, o úrokoch z omeškania rozhodol podľa ust. § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP podľa pomeru úspechu vo veci.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej veci žalobca v rozsahu zamietnutej časti a vo výroku o náhrade trov konania. Namietal správnosť záveru okresného súdu, že žalobcovi patria úroky z istiny len do zosplatnenia pohľadávky žalobcom. Citoval ustanovenia Obchodného zákonníka § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, v zmysle ktorého dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Ďalej poukázal na ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti, v takom prípade je spotrebiteľ

povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Ďalej poukázal na ust. § 13 ods. 3 toho istého zákona, v zmysle ktorého ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (ide o právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy o úvere) je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať k tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Výklad prezentovaný odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (zrejme súdom prvej inštancie - pozn. odvolacieho súdu) by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. Poukázal na dôvodovú správu k zák. č. 106/2014 Z. z. a na judikatúru krajských súdov Slovenskej republiky (strana 4 až 14 odvolania), na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru, ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21. 08. 2014. K nároku žalobcu na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov uviedol, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovanú ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej (t. j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje, nejde o hľadom nároku na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navýšovaniu nárokov veriteľov o hľadom príslušenstva. Svoj názor podporil odkazom na rozhodnutia niektorých krajských súdov Slovenskej republiky (strana 14 - 17 odvolania). Rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu žiadal zmeniť a vyhovieť žalobe v celom rozsahu.

6. Písomné vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

7. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, okresný súd pri rozhodovaní vychádzal zo zisteného skutkového stavu veci a na základe neho vec správne vecne právne posúdil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nemá nárok na úroky pri zosplatnení spotrebiteľského úveru a ani na úroky z omeškania z týchto úrokov. Okresný súd sa správne v odôvodnení rozhodnutia zameril na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, stručne a jasne objasnil skutkový, ako aj právny základ rozhodnutia, ktorý postačuje pre závery okresného súdu, že nárok žalobcu je daný len čiastočne. Argumentácia žalobcu nevzbudzuje pochybnosti o tom, že namieta proti záverom okresného súdu uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, vzťahujúcim sa k nároku žalobcu na dohodnuté zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti zmluvy o úvere a jeho nároku na úroky z omeškania z úrokov po splatnosti úveru. Odvolací súd preto v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, najmä v bode 29. až 31., v ktorom okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na základe čoho zmluvné úroky po zosplatnení a úroky z omeškania z úrokov po zosplatnení žalobcovi nepriznal. So závermi okresného súdu sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza nasledovné:

10. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v sporoch, kde sa jedná o spotrebiteľa, je potrebné vychádzať z poslednej vety ods. 2 §-u 52 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho

zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Okresný, ale ani odvolací súd preto nemohol prihliadať na argumentáciu žalobcu aplikujúc ustanovenia a normy obchodného práva, vrátane § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, vzhľadom na ust. § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka. Ak žalobca argumentuje, že zo žiadneho ustanovenia nevyplýva okolnosť, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky, odvolací súd konštatuje, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nie je možné vyvodiť v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu a po následnom zosplatnení úveru oprávnenie veriteľa voči dlžníkovi na zmluvné úroky účtované od predčasného zosplatnenia až do faktického vrátenia finančných prostriedkov. Vychádzajúc z prednosti Občianskeho zákonníka pred ust. § 506 Obchodného zákonníka, ktorá vyplýva už zo spomínanej poslednej vety §-u 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak možno uzatvoriť, že v prípade, ak je zmluva o úvere zároveň zmluvou spotrebiteľskou, ktorá skutočnosť nebola sporná, povinnosť splatiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia poskytnutých prostriedkov zo zákona nevyplýva. Okresný súd však poukázal na to, že predčasným zosplatnením úveru nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, a teda niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľa. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

11. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, ktoré zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. Aj podľa názoru odvolacieho súdu len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do zosplatnenia celého úveru možno požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemá nárok na zmluvne dojednaný úrok. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, ako aj R 55/1996 ZSP, v zmysle ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru, patria do splatnosti úveru.

12. Jednorázovým zosplatnením úveru veriteľom vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa už ide o stav založený jednostranným predčasným zosplatnením úveru, s ktorým sa spájajú sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ak napriek tomu existuje zmluvné dojednanie, ktoré s uvedeným stavom spája aj nárok na zmluvné úroky, teda na odplatné nároky patriace len pre prípad splácania úveru v splátkach, je takéto dojednanie podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Ide o dojednania, ktorými by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k jeho dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy, a to napriek tomu, že dohoda o splatení úveru formou splátok zanikla a došlo k zmene spôsobu splatenia úveru, ako dôsledku sankcie zo strany veriteľa. Dlžník v prípade zosplatnenia úveru už nemá po zosplatnení povinnosť splatiť úroky z úveru, stráca však možnosť výhody splátok, je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr, ako bolo dojednané. Ak by okrem toho bol povinný naďalej platiť aj po zosplatnení úroky z úveru, došlo by k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa dvojnásobným úrokovým zaťažením, ktoré Občiansky zákonník neumožňuje. Z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že pokiaľ ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania.

13. Pre prípad výskytu akýchkoľvek pochybností ohľadne výkladu problematiky nároku na zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poukazuje odvolací súd tiež na povinnosť vykladať právne normy v otázke spotrebiteľských zmlúv v prospech spotrebiteľa (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

14. Odvolací súd dopĺňa, že uplatnený nárok žalobcu vyplýva zo spotrebiteľského nároku, pričom spotrebiteľské právo a jeho úprava v Občianskom zákonníku je dôsledkom transpozície smerníc EÚ týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa a vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských

vzťahoch je riešený vo viacerých rozhodnutiach súdov Slovenskej republiky spôsobom, ktorý sa postupne vyvíja smerom k dôslednejšej ochrane spotrebiteľa.

15. K aplikácii predpisov o ochrane spotrebiteľa na tzv. absolútne obchody sa vyjadroval Ústavný súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo dňa 19. 06. 2013, č. k. I ÚS 402/2013-10, ktorým odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu aj inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci, kde odvolací súd vzťah z úverovej zmluvy posudzoval ako vzťah spotrebiteľský. Odvolací súd sa teda stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že majú prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka, na ktoré poukazoval v odvolaní žalobca.

16. Aj podľa názoru odvolacieho súdu len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov a teda do zosplatnenia celého úveru možno požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania, a nemá nárok na zmluvne dojednaný úrok. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Co 224/2015 zo dňa 09. 06. 2016, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 - ZSP 43/2000, 4Obo 95/2000 - ZSP 42/2001, ZSP 55/1996 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ako aj rozhodnutie Krajského súdu Prešov č. k. 19Co 4/2017 zo 16. 02. 2017, v ktorom odvolací súd konštatuje, že niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania, zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany.

17. Na záver odvolací súd dopĺňa, že samotným východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za akých dochádza ku vzniku záväzku, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, jeho lepšiu znalosť práva, ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zákonodarcia sa preto pokúsil vyrovnať túto faktickú nerovnosť cestou práva a to formou obmedzenia autonómie vôle. Súkromné právo garantuje každému, čo najširšiu mieru možnosti slobodného jednania, avšak práve preto, že ju garantuje každému, musí ju zároveň u niektorých obmedziť, aby bola zaručená všetkým. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany, a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, teda spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Vo vzťahoch, v ktorých vystupujú strany, ktorých pozície sú značne nerovnovážne (napr. vzťahu dodávateľa so spotrebiteľom), sa nemožno uspokojiť s tým, že obom stranám budú poskytnuté rovnaké právne prostriedky, teda formálna rovnosť, lebo v skutočnosti nerovnosť východzích prostriedkov spôsobuje i nerovnosť vo výsledku samotnom. Riešenie tejto situácie je potom možné vidieť v nerovnovážnej úprave subjektívnych práv a povinností účastníkov súkromnoprávného vzťahu tým, že slabšej zmluvnej strane (typicky spotrebiteľovi) je priznaných viac práv a silnejšej zmluvnej strane (dodávateľovi) je uložených viac povinností. Účelom danej právnej úpravy je teda snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické informačné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú, inak povedané, aby bolo možné rovnosť dosiahnuť, je nutné nerovnosť východzích pozícií korigovať zákonnou úpravou práv a povinností. Okrem uvedenej úpravy práv a povinností možno navyše od dodávateľa vyžadovať, aby sa vo vzťahu k spotrebiteľovi choval vo všeobecnosti poctivo. Pokiaľ týmto spôsobom dodávateľ nepostupuje, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť jednania dodávateľa a takémuto nepoctivému jednaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu (porovnaj napr. § 265 Obchodného zákonníka, § 3 Občianskeho zákonníka alebo § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa).

18. Okresnému súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, príp. že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení Civilného sporového poriadku, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani

nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolacie dôvody žalobcu nie sú dané.

19. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu pokiaľ súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Okresný súd správne rozhodol i o náhrade trov konania, teda podľa úspechu v konaní, ktorú skutočnosť odvolací súd konštatuje aj napriek tomu, že konkrétnymi dôvodmi výrok o náhrade trov konania nebol odvolaním napadnutý, avšak ide v zmysle § 367 ods. 2 CSP o výrok závislý.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol žalovanému ako v plnom rozsahu úspešnému v odvolacom konaní, ktorému však trovy odvolacieho konania nevznikli. Ak strane podľa obsahu spisu žiadne trovy nevznikli, je v súlade s článkom 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28. 02. 2018).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).